

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ KILAVUZU

2024-2025

ÖN BİLGİ

Fakültemiz lisans öğretim programında yer alan “Öğretmenlik Uygulaması” dersi, Bologna Sistemi Ders Bilgi Paketi’nde belirtildiği üzere 1 saat teorik 8 saat uygulama bahar dönemi olarak belirlenmiş bir derstir. Dersin genel amacı; eğitim gördüğü öğretmenlik alanında yönetim ve ders dışı etkinliklerle birlikte bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandırmaktır.¹ Ayrıca Yükseköğretim Kuruluna göre ders kapsamında ele alınabilecek başlıca konular yardımıyla bir eğitim ve öğrenme ortamı olarak okulun gözlemlenmesi ve tanınması; okulun fiziki özelliklerinin ve kurumsal yapısının incelenmesi; okulda yönetici, öğretmen ve diğer personelin görev ve sorumluluklarının araştırılması; okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerinin gözlemlenmesi; sınıfın fiziki, sosyal, eğitsel ve psikolojik yönlerinin gözlemlenmesi; okul programının incelenmesi; öğretmenin okul ve sınıftaki günlük ders ve eğitim etkinliklerinin gözlemlenmesi; öğrencilerin okuldaki bir gününün gözlemlenmesi amaçlanmaktadır.² Bu çerçevede ilgili kurumların belirlediği yönerge, ilke ve esaslar göz önüne alınarak bir kılavuz hazırlanmış ve dersin işlenişine ve uygulama sürecine ilişkin temel noktalara yer verilmiştir. Böylece öğretim elemanlarının derse ilişkin ortak bir anlayış geliştirmelerine olanak yaratması ve öğretmen adaylarına daha nitelikli öğrenme yaşantıları sunulması açısından uygulama sürecinde rehberlik edeceği düşünülmektedir. Paydaşların görev ve sorumlulukları dahilinde dersin uygulamasında gösterilecek özen ve emekten dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

¹ Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), “Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge”, s.2 (Erişim 27 Eylül 2022).

² Yükseköğretim Kurulu (YÖK), “Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına İlişkin Çerçeve Usul Ve Esaslar” (Erişim 27 Eylül 2022).

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASININ İLKELERİ

Ders kapsamında öğretmen adaylarının eğitim kurumlarında uygulama öğretmenleri eşliğinde ve sorumlu uygulama öğretim elemanlarının danışmanlığında öğretme-öğrenme sürecine bizzat katılmaları ve öğretim etkinliklerini gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Uygulama aşağıda belirtilen ilkeler eşliğinde planlanır ve yürütülür:

1. Fakültemizdeki öğretmenlik uygulaması dersi, lisans programı kapsamındadır. Bir sertifika programı değildir. YÖK bu dersin muafiyetine ilişkin maddeleri “Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına İlişkin Çerçeve Usul ve Esaslar” dan çıkarmıştır. Bu nedenle dersten muafiyet talebi söz konusu değildir.
2. “Öğretmenlik Uygulaması” dersinin amacı, öğrencilerin öğrenim süreleri boyunca aldıkları teorik ve pratik bilgileri gerçek bir öğretim ortamında kullanabilme yeterliği kazanmalarını sağlamaktır. Bu kapsamda dersin seçimi fakülte kararıyla son sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmıştır. Mezuniyet durumunda olan yabancı uyruklu öğrencilerimiz de öğretmenlik uygulaması dersini seçebilirler.
3. 2022-2023 eğitim-öğretim yılı “Uygulama Okul Listesi”, fakültemiz web sayfasında yayımlanmıştır. Bu listede yer alan okullara, listede belirtilen sayıda öğrenci grubu gönderilecektir. Yayımlanan liste MEB tarafından belirlendiği için sadece öğretmenlik mesleğini icra eden öğrencilerimiz okul değişikliği talebinde bulunabilir. Bu kapsamda her uygulama öğrencisi/öğretmen adayı, MEBBİS’e kaydedilecek ve MEBBİS üzerinden devamları takip edilecek ve değerlendirmeleri yapılacaktır. MEBBİS sistemine bilgi girişleri, uygulama okul koordinatörleri tarafından uygulama okullarında yapılacaktır. Sisteme girişleri yapılmayan ve başarılı olarak değerlendirilmeyen öğrenciler, “öğretmenlik uygulaması” dersinden başarılı sayılamazlar.
4. Öğrencilerden, uygulama öğretmenlerinin rehberliğinde ve sorumlu öğretim elemanlarının danışmanlığında, programa uygun günlerde öğretme-öğrenme sürecine bizzat katılmaları ve öğretim etkinliğini gerçekleştirmeleri zorunludur. Devamsızlık yapılamaz. Yasal bir mazereti nedeniyle uygulamaları eksik kalan öğrenciler, uygulama öğretmenin ders saati ve programı göz önünde bulundurularak telafi ettirilebilir. Bu telafi, dönem içerisinde birden fazla olamaz. Yönergenin 13. Maddesi gereği, uygulama öğrencileri mazeretsiz devamsızlık yaparlarsa ilişkileri kesilerek başarısız sayılacaklardır. Öğrencilere disiplin ve diğer hukuki konularda yükseköğretim kurumu mevzuatı uygulanır.

5. Öğrenciler kendilerine verilen konularda her hafta ders planı hazırlayacaklar, hazırladıkları bu planları bizzat uygulayacaklar, değerlendirilmek üzere hazırladıkları ve öğretim elemanına teslim edecekleri “öğretmenlik uygulaması dosyasına” ekleyeceklerdir. Bu dosyanın hazırlanmasına dair belgeler Ekler kısmında mevcuttur.
6. Öğretmenlik uygulaması yönergesinin 7. Maddesi gereğince, uygulama öğretmeni başına düşen uygulama öğrencisi göz önünde bulundurularak uygulama öğrencisinin dersi planlayıp işlemesine imkan verilir. Uygulama öğrencisinin fiilen anlatacağı ders saati, en az toplam 14 saatten az olmayacak şekilde planlanır. Yönergenin 9. Maddesinin e bendi gereğince; uygulama öğretmeni başına 4 (dört); ders başına düşen öğrenci sayısı 2 (iki)yi geçemez. Bir sınıfta aynı anda en fazla 2 uygulama öğrencisi bulunabilir. Ders anlatımları sonucunda uygulama öğretmeni ile iş birliğine dayalı dersin kritiği yapılacaktır.
7. Öğretmenlik uygulaması yönergesinin 6/5. Maddesinde Uygulama öğretim elemanının görev ve sorumlulukları tanımlanmaktadır ve bu çerçeveye göre hareket etmesi gerekmektedir. Öğrencileri etkinliklere hazırlama, planlama, derslere fiilen katılma, dosya hazırlama, öğrenci durumunu takip etme, geri bildirim verme ve değerlendirme hususlarında süreçte aktif rol almalıdır. Bu kurallara uyulmaması ya da göz ardı edilmesi durumunda öğretim elemanlarına ders kapsamında verilen ücretin geri iadesi talep edilecektir.
8. Süreç sonunda öğrenciler hazırladıkları raporları öğretim elemanlarına, öğretim elemanları da fakülte öğretmenlik uygulaması koordinatörüne eksiksiz olarak teslim edeceklerdir.

ÖĞRETMENLİK UYGULAMA SÜRECİ

Uygulama Öğretim Elemanının Yapması Gerekenler:

1. Uygulama öğrencilerini öğretmenlik uygulaması etkinliklerine hazırlar.
2. Uygulama öğrencilerinin uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinlikleri, uygulama fakülte koordinatörü ve uygulama öğretmeni ile birlikte planlar.
3. Uygulama öğrencisinin çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte düzenli olarak izler ve ilgili formlara (ek-1) işler.
4. Her dönemde, her bir uygulama öğrencisinin dersine en az iki kez fiilen katılır.

5. Uygulama öğrencisinin uygulamanın her aşamasında gerekli rehberlik, danışmanlık ve devam devamsızlık takibini yapar, yasal mazereti nedeniyle uygulamaya katılmayanların uygulama öğretmeni ile iş birliği içerisinde dersin telafisini sağlar.
6. Uygulama öğrencisine, uygulamanın hemen sonrasında uygulamaya yönelik geri bildirimleri uygulama öğretmeni ile birlikte ayrıntılı olarak verir.
7. Uygulama sonunda uygulama öğrencisinin çalışmalarını değerlendirir ve değerlendirme sonucunu not olarak üniversitenin/fakültenin ilgili sistemine girişini yapar. Ayrıca uygulama öğrencisi değerlendirme notunu Uygulama Öğrencisi Değerlendirme Sistemi (MEBBİS) üzerinden kayda alır.
8. Uygulama öğrencisinin her dönemdeki performansının belirlenmesinde kullanılan genel ve sonuç değerlendirmesinin Uygulama Öğrencisi Değerlendirme Sistemine işlenmesinden ve kendi görev, yetki ve sorumlulukları içindeki olumsuzluklardan sorumludur.

Uygulama Öğrencisinin Yapması Gerekenler:

1. Uygulama öğrencisi, eğitim kurumunda bulunduğu süre içerisinde öğretmenlerin tabii olduğu tüm kurallara uymak zorundadır.
2. Öğretmenlik uygulamalarının gereklerini yerine getirmek için uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve diğer uygulama öğrencileri ile işbirliği içinde planlı bir şekilde çalışır.
3. Öğretmenlik uygulamalarının gereklerini yerine getirirken uygulama eğitim kurum yönetimi, uygulamadan sorumlu öğretim elemanı, öğretmenler ve diğer görevlilerle iş birliği yapar.
4. Uygulama eğitim kurumunda herhangi bir suç ve disiplin olayına karışması halinde üniversitesinin/fakültesinin Eğitim Öğretim Sınav ve Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre işlem tesis edilir.
5. Öğretmenlik uygulamaları kapsamında yaptıkları çalışmaları ve raporları içeren staj dosyasını uygulama öğretim elemanına ve uygulama öğretmenine teslim eder.

Uygulama Deneyimlerinin Kaydedilmesi ve Dosyalanması

Öğretmenlik uygulaması ile ilgili dosya tutulması çok önemlidir. Bu dosya, içindeki yaprakların kolayca ekleme ve çıkarma yapılmasına uygun olmalıdır.

1. Dosyanın başına yıllık plan ve uygulama öğrencisinin çalıştığı sınıfların bir listesi konmalıdır.
2. Gerçekleştirdiği derslerin günlük planları (ek-2) (en az 3 ders) ve o derslerle ilgili notları varsa ayrı bölümler halinde sırayla dosyaya yerleştirmelidir.
3. Dosyada uygulama öğretmeninin değerlendirmesi (ek-1) ve ders devam çizelgesi (ek-3) yer almalıdır.
4. Öğretmen adayı uygulama süreci ile ilgili öz değerlendirme (ek-4) yaparak dosyaya eklemelidir.
5. İsteğe bağlı olarak derslerde çözülen problemler, verilen örnekler, sorular uygulanan öğrenci çalışma yaprakları, yapılan sınavlar ve değerlendirmeler dosyada yer alabilir.

Uygulama öğrencisinin birlikte çalıştığı uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı adayın dosyasını dönem içinde belli zamanlarda incelemek isteyebilir. Öğretmen adayı uygulama okulunda bulunduğu zamanlarda dosyasını yanında buldurmalı ve sürekli güncelleştirmelidir. O güne kadar yapılan her dersle ilgili etkinlikler, değerlendirmeler ve ders notları tamamlanmış olarak dosyada buldurulmalıdır. Dosyalar dersin final haftasında uygulama öğretim elemanına teslim edilmelidir.

Uygulamanın Değerlendirilmesi

Fakültenin belirlediği esaslara göre, uygulamadan sorumlu öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni, uygulama öğrencisinin başarısını ortaklaşa değerlendirir. Öğretmenlik uygulaması gözlem/değerlendirme formu öğretmen adayının öğretmenlik becerilerindeki gelişmeleri tespit etmeyi ve adaya geri bildirim vermeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle gözlem yapan/değerlendiren öğretim elemanı doldurduğu ilgili formda tespit ettiği hususları öğretmen adayı ile paylaşmalıdır. Buna ilave olarak adayın güçlü ve zayıf yönlerini belirleyen sözlü ya da yazılı yapıcı dönütler verilmelidir.

Ayrıca öğrencinin öğretmenlik uygulaması ile ilgili hazırladığı staj dosyası, öğretmenlik uygulamasında gösterdiği gelişmelerin ve yaptığı etkinliklerin değerlendirilmesinde en önemli ölçüttür. Zira öğretmenlik uygulama sürecindeki gelişmeler staj dosyasında yer alan belgeler dikkate alınarak izlenmekte ve öğrencinin başarı notu da bu belgeler çerçevesinde belirlenmektedir.

EKLER

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ

Ek-1: Aday Öğretmen Gözlem/Değerlendirme Formu

Öğretmen Adayı:

Uygulama Okulu:

Gözlem Yapan/Değerlendiren:

Gözlem/Değerlendirme Tarihi:

Konu:

(E) = Eksiği var (K) = Kabul edilebilir (İ) = İyi yetişmiş Uygun olan seçeneği (+) ile işaretleyiniz

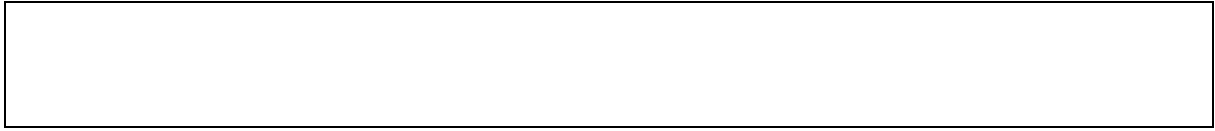
		E	K	İ
1.	KONU ALANI VE ALAN EĞİTİMİ			
1.1.	KONU ALANI BİLGİSİ			
	1.1.1. Konu ile ilgili temel ilke ve kavramları bilme			
	1.1.2. Konuda geçen temel ilke ve kavramları mantıksal bir tutarlılıkla ilişkilendirebilme			
	1.1.3. Konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema, grafik, formül vb) uygun biçimde kullanabilme			
	1.1.4. Konu ile alanın diğer konularını ilişkilendirebilme			
1.2.	ALAN EĞİTİMİ			
	1.2.1. Özel öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerini bilme			
	1.2.2. Öğretim teknolojilerinden yararlanabilme			
	1.2.3. Öğrencilerde yanlış gelişmiş kavramları belirleyebilme			
	1.2.4. Öğrenci sorularına uygun ve yeterli yanıtlar oluşturabilme			
	1.2.5. Öğrenme ortamının güvenliğini sağlayabilme			
2.	ÖĞRETME ÖĞRENME SÜRECİ			
2.1.	PLANLAMA			
	2.1.1. Ders planını açık anlaşılır ve düzenli biçimde yazabilme			
	2.1.2. Amaç ve hedef davranışları açık bir biçimde ifade edebilme			
	2.1.3. Hedef davranışlara uygun yöntem ve teknikleri belirleyebilme			
	2.1.4. Uygun araç gereç ve materyal seçme ve hazırlayabilme			
	2.1.5. Hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimleri belirleyebilme			
	2.1.6. Konuyu önceki ve sonraki derslerle ilişkilendirebilme			
2.2.	ÖĞRETİM SÜRECİ			
	2.2.1. Çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini uygun biçimde kullanabilme			
	2.2.2. Zamanı verimli kullanabilme			
	2.2.3. Öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenleyebilme			
	2.2.4. Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürebilme			
	2.2.5. Öğretim araç gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanabilme			
	2.2.6. Özetleme ve uygun dönütler verebilme			
	2.2.7. Konuyu yaşamla ilişkilendirebilme			
	2.2.8. Hedef davranışlara ulaşma düzeyini değerlendirebilme			
2.3.	SINIF YÖNETİMİ			
	Ders Başında			
	2.3.1. Derse uygun bir giriş yapabilme			
	2.3.2. Derse ilgi ve dikkati çekebilme			
	Ders Süresinde			
	2.3.3. Demokratik bir öğrenme ortamı sağlayabilme			
	2.3.4. Derse ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlayabilme			
	2.3.5. Kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alabilme			

	2.3.6.	Övgü ve yaptırımlardan yararlanabilme			
		Ders Sonunda			
	2.3.7.	Dersi toparlayabilme			
	2.3.8.	Gelecek dersle ilgili bilgiler ve ödevler verebilme			
	2.3.9.	Öğrencileri sınıftan çıkarmaya hazırlayabilme			
2.4.		İLETİŞİM			
	2.4.1.	Öğrencilerle etkili iletişim kurabilme			
	2.4.2.	Anlaşılır açıklamalar ve yönergeler verebilme			
	2.4.3.	Konuya uygun düşündürücü sorular sorabilme			
	2.4.4.	Ses tonunu etkili biçimde kullanabilme			
	2.4.5.	Öğrencileri ilgiyle dinleme			
	2.4.6.	Sözel dili ve beden dilini etkili biçimde kullanabilme			
3.		DEĞERLENDİRME VE KAYIT TUTMA			
	3.1.	Uygun değerlendirme materyali hazırlayabilme			
	3.2.	Öğrencilerin anlama düzeylerine göre dönütler verebilme			
	3.3.	Öğrencilerin ürünlerini kısa sürede notlandırma ve ilgililere bildirebilme			
	3.4.	Değerlendirme sonuçlarının kayıtlarını tutma			
4.		DİĞER MESLEKİ YETERLİLİKLER			
	4.1.	Mesleği ile ilgili yasa ve yönetmeliklerin farkında olma			
	4.2.	Mesleki öneri ve eleştirilere açık olma			
	4.3.	Okul etkinliklerine katılma			
	4.4.	Kişisel ve mesleki davranışları ile çevresine iyi örnek olma			
		TOPLAM			

Formdaki maddelerin nota dönüştürülmesinde; “E” sütunu işaretlenmiş her bir madde için (1) puan; “K” sütunu işaretlenmiş her bir madde için (2) puan; “İ” sütunu işaretlenmiş her bir madde için (3) puan verilerek toplam puan hesaplanır. Bir adayın bütün maddelerden üç puan alarak oluşturacağı toplam puan 138’dir. Bunu 100’lük not sistemine çevirmek için (100/138) katsayısıyla çarpmak gerekir. Kısaca, adayın alacağı puan (100/138) katsayısıyla çarpılarak 100’lük not sistemine çevrilir. Bununla ilgili bir örnek:

Değerlendirilen aday öğretmen, 14 E, 16 K ve 16 İ almış olsun. Aday öğretmenin aldığı puanın 100’lük sistemdeki karşılığı: $[(14 \times 1) + (16 \times 2) + (16 \times 3)] \times 100/138 = 68$ olarak bulunur.

Aday hakkında eklemek istediğiniz başka görüşleriniz varsa yazınız:

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

Ek-2: Günlük Ders Planı Şablonu

Dersin Adı		Tarih	
Sınıfı			
Ünitenin Adı			
Konu			
Önerilen Süre			

Kazanımlar			
Ünite Anahtar Kavramları			
Öğrenme-Öğretme Yöntem ve Teknikleri			
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç ve Gereçler			
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Sözel-Dilsel		
	Doğacı		
	Sosyal		
	Mantıksal-Matematiksel		
	İçsel		
	Görsel		
	Müziksel-Ritmik		
	Bedensel-Kinestetik		
Özet			

Ölçme ve Değerlendirme	Bireysel etkinlikler	
	Grup etkinlikleri	
	Öğrenme hızı düşük ve yüksek öğrenciler için etkinlikler	
Dersin diğer derslerle ilişkisi		

Planın uygulanmasına ilişkin açıklamalar	
--	--

Not: Günlük ders planı şablonu örnek olarak eklenmiştir. Süleyman Akyürek “*Din Öğretimi*” kitabından farklı günlük ders planı örneklerinden de istifade edebilirsiniz.

Ek-4: Öz Değerlendirme Örneği

1. Öğretmenlik uygulama sürecinde neler öğrendim?
2. Neleri iyi yaptım? Neden?
3. Hangi konularda zorlandım? Neden?
4. Hangi konularda yardıma ihtiyacım oldu? Neden?
5. Hangi konularda kendimi geliştirmeliyim?
6. Öğretmenlik açısından kuvvetli ve zayıf yönlerim neler?
7. Daha sonraki çalışmalarda neleri farklı yapacağım?